

שלילת פרס ישראל מפרופ' אווה אילוז היא פגיעה בחופש האקדמי [Academia-IL-Bashaar]

Barak Medina <barak.medina@mail.huji.ac.il>
To: Academia-il <academia-il@listserver.huji.ac.il>

Tue, Mar 25, 2025 at 11:18 AM

שלום,

החלטת שר החינוך לבטל את החלטת ועדת פרס ישראל להעניק את הפרס לפרופ' אווה אילוז היא בלתי חוקית ומבטאת פגיעה קשה בחופש האקדמי.

הנה שני קטעים מתוך פסק-הדין שניתן בעניין דומה - שלילת פרס ישראל מפרופ' עודד גולדרייך, בגין חתימתו על עצומה שקוראת למסודות האיחוד האירופי להחרים מוסדות אקדמיים שפועלים בשטחים.
(בג"ץ 8076/21 שזמין כאן):

השופט עמית:

"השרה ציינה בהחלטתה כי ביטוייו של פרופ' גולדרייך 'ביקשו לפגוע בחופש הביטוי האקדמי'. לדידי, פגיעתה בחופש הביטוי האקדמי של שלילת הפרס מפרופ' גולדרייך קשה בהרבה. **מצוינות אקדמית אינה הולכת בהכרח יד ביד עם דעות התואמות את הקונצנזוס הציבורי. שלילת פרס ישראל מאיש אקדמיה בעל שם, בשל התבטאויות ספורדיות כאלה ואחרות, היא הזמנה לניטור, מעקב ורדיפה אחר אנשי אקדמיה בישראל. כמדינה החיה על מצוינותה בתחומים שונים, עלולה להיות בכך פגיעה של ממש בהישגים אקדמיים ומקצועיים, ובטווח הארוך, אף פגיעה בחוסן הלאומי.**"

השופטת וילנר:

"ככלל, שיקול הדעת של שר החינוך לא כולל ביקורת על המלצות הוועדה לגופן, על בסיס שיקולים חברתיים, ערכיים או מוסריים, שנוגעים לאופיו של המועמד, לעמדותיו, ולהתבטאויותיו בהקשרים כלליים. שיקולים אלה הם שיקולים 'חיצוניים', שכלל, אין לתת להם כל משקל במסגרת בחינת מועמדות לפרס ישראל – הן משום שהם חורגים מן המסגרת המקצועית העומדת לבחינתה של ועדת הפרס; והן מחמת החשש לפגיעה בחופש הביטוי של מועמדים לפרס ישראל, הכולל גם את זכותם להביע עמדות חריגות, ואף מכעיסות, בעיני הציבור או חלקים ממנו. לכלל זה נקבע אומנם חריג מצומצם ביותר, המאפשר להביא בחשבון גם שיקולים חיצוניים, אך זאת רק במקרים נדירים ויוצאי דופן. [...] שיקול דעתו של שר החינוך הוא כה מצומצם, עד כי המלצה של הוועדה כמעט חסינה מפני התערבותו. [...] אף ביטויים פוגעניים ומקוממים, דוגמת התייחסות לחלקים מאוכלוסיית ישראל כ'אספסוף', ביזוי קבוצות באוכלוסייה בשל אמונתן הדתית, התייחסות לחברי קהילת הלהט"ב כנכים ועוד, לא נמצאו – לא על-ידי שרי החינוך לדורותיהם ולא על-ידי בית משפט זה – כמצדיקים כניסה לאותו פתח צר מאוד שמאפשר שלילה של פרס ישראל על בסיס שיקולים לבר-מקצועיים. [...] בשום לב לכך שפרס ישראל ניתן, ככלל, על יסוד שיקולים מקצועיים בלבד, אין בהענקת פרס ישראל כדי להעיד על מתן הסכמה או הכשר לעמדותיהם של כלות וחתני הפרס – לא מצד הוועדה, לא מצד שרת החינוך, ולא מצדו של בית המשפט".

בברכה, ברק מדינה

the mailing list is managed by Bashaar, academic community for Israeli society
Academia-IL mailing list
To subscribe or unsubscribe send an email to:
reshet.bashaar@bashaar.org.il

<https://www.bashaar.org.il/managers/academia-il-network/>
Talk to us via bashaar@bashaar.org.il
Our Facebook page: <https://www.facebook.com/groups/773307619464924/>

האחריות על התוכן המופץ היא של השולח.ת בלבד. ארגון "בשער" ו/או מי מטעמו אינו/ם אחראי/ים על המידע, על המקורות המצוטטים בו, על רמת הדיוק, על זכויות יוצרים (אם רלבנטי) שכלולים בהודעות הנשלחות להפצה ברשת.